

Herinrichting Heesseltsche Uiterwaarden

Bouw drijvende verbinding

Ruimtelijke onderbouwing

Project: 717
Referentie: 717-OM03-HUdrijvendeverbinding
Revisie: 3.0
Datum: 18-06-2018

Damweg 50
NL-4905 BS Oosterhout
Postbus 326
NL-4900 AH Oosterhout

T +31(0)162 47 47 47
E info@mvogroep.nl
I www.mvogroep.nl

Status	Functie	Naam	Paraaf
Opgesteld	Vergunningen coordinator	Frank ter Braak	
Verificatie	Technisch manager	Kleis Kruis	
Vrijgave	Omgevingsmanager	Camiel van der Heiden	

Revisie historie

Revisie	Datum	Wijzigingen
0.1	05-02-2018	Wijziging omschrijving drijvende vlonder
1.0	05-02-2018	Wijzigingen naar aanleiding van ander ontwerp en enkele opmerkingen ODR
2.0	09-12-2018	Aanvullingen Externe Veiligheid, Natuur, wijziging omschrijving bodem
3.0	18-06-2018	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel.....	2
2	Projectbeschrijving	3
2.1	Achtergrond.....	3
2.2	Projectomschrijving	3
2.3	Procedures en besluiten.....	4
3	Gebiedsbeschrijving	6
3.1	Het projectgebied	6
3.2	Vigerend bestemmingsplan	6
4	Beleidskader	8
4.1	Rijksbeleid	8
4.2	Provinciaal beleid	8
4.3	Gemeentelijk beleid	9
5	Omgevingsaspecten	10
5.1	Verkeer en parkeren	10
5.2	Ecologie	10
5.3	Water	10
5.4	Luchtkwaliteit.....	10
5.5	Overige sectorale aspecten.....	10
5.5.1	Externe veiligheid	10
5.5.2	Bodemkwaliteit.....	10
5.5.3	Archeologie	11
6	Financieel economische haalbaarheid	12
7	Conclusie	13

Bijlage 1 – Ontwerptekening (1.1 t/m 1.4)

Bijlage 2 – Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 inclusief Erratum Economische Zaken

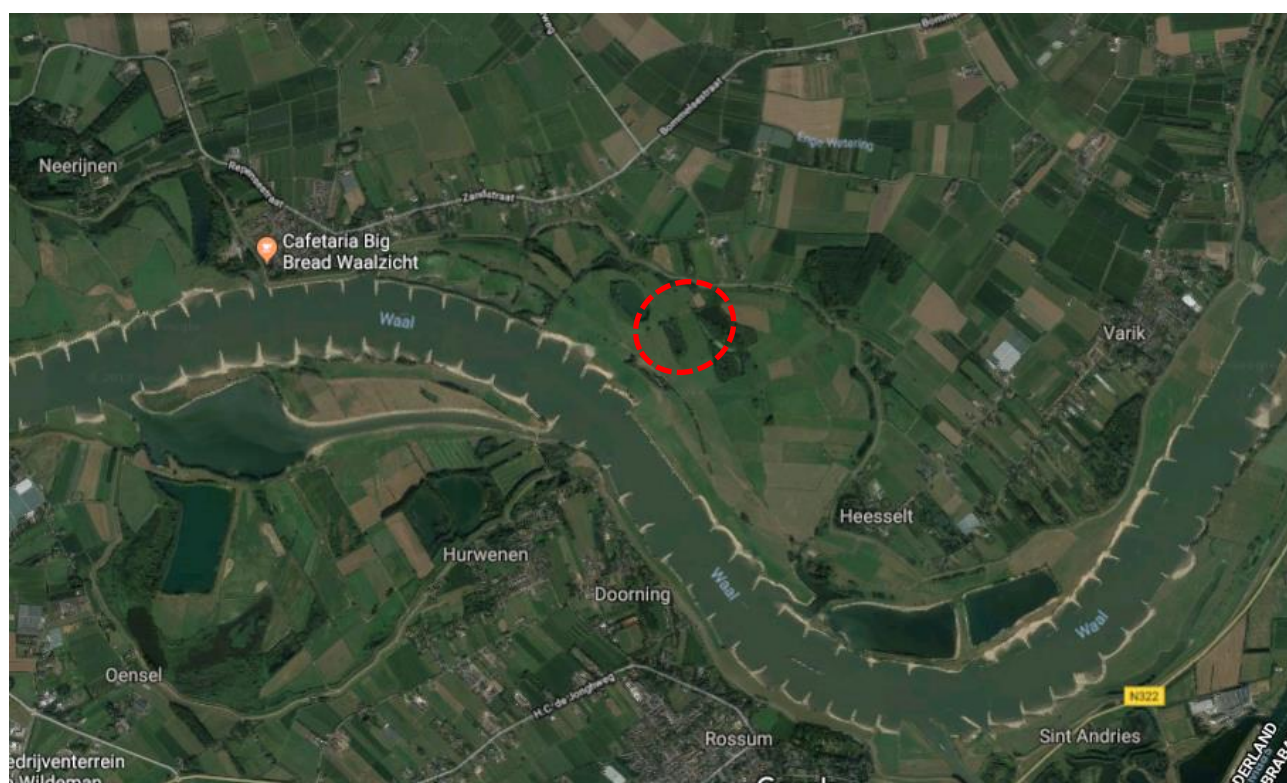
Bijlage 3 – Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 inclusief Provincie Gelderland

Bijlage 4 – Ontheffing ff-wet

Bijlage 5 – Ecologisch werkprotocol

Bijlage 5.1 – Aanleg vlonder i.p.v. trekpont HUW

Bijlage 6 – Gespreksverslag archeologie

Figuur 1.1 Situering te plaatsen verbinding en omgeving.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Heesseltsche Uiterwaarden worden in opdracht van Rijkswaterstaat door aannemer Martens en van Oord heringericht. Het doel van deze ingrepen is het verhogen van de hoogwaterveiligheid en het realiseren van 206 ha nieuwe riviernatuur. Onderdeel van deze herinrichting is de aanleg van een strangengebied in het centrale deel van de uiterwaard. Dit strangengebied is verwant aan de historische geulen die hier in de ondergrond aanwezig zijn. De hoofdgeul heeft ook een rivierkundige functie en functioneert in hoogwatersituaties als een stroombaan voor het water. Naast de aanleg van de geulen zal het maaiveld worden verlaagd met als doel dat zich in het strangengebied een vegetatie met afwisselend ooibos, moeras en open water ontwikkeld.

Om de huidige recreatieve structuur te behouden en het nieuw ingerichte gebied te ontsluiten zal in het centrale gedeelte van de uiterwaarden een gedeeltelijk drijvende verbinding geplaatst worden. Door middel van deze verbinding kan de huidige wandelroute tussen Waal en de primaire kering ter hoogte van de parkeerplaats opnieuw in gebruik genomen worden. De verbinding bestaat voor een deel uit een grondlichaam dat maximaal ongeveer 1.5 meter boven het maaiveld uitsteekt. Ter plaatse van de kruising met het diepere gedeelte van de nieuw aangelegde strang wordt nu voorzien in (vaste) een drijvende vlonderverbinding, waar voorheen een trekpontje was voorzien. Het plaatsen van een trekpont wordt echter niet robuust genoeg geacht. Binnen een bepaalde marge kan de nieuwe drijvende vlonderverbinding meebewegen met de wisselende waterstanden in de uiterwaarden. In de voorliggende ruimtelijke onderbouwing worden de ruimtelijke gevolgen van de aanleg van deze verbinding onderbouwd.

1.2 Doel

De bouw van de drijvende verbinding pas niet binnen het vigerende bestemmingsplan ter plaatse. Om de bouw mogelijk te maken wordt een omgevingsvergunning ex art 2.12 lid 1 a onder 3 voor de afwijking van het bestemmingsplan aangevraagd. Om af te kunnen wijken van het ter plaatse vigerende bestemmingsplan moet de aanvraag vergezeld gaan van een ruimtelijke onderbouwing, waarmee aan wordt getoond dat er wordt voldaan aan de uitgangspunten voor een goede ruimtelijke ordening.

2 Projectbeschrijving

2.1 Achtergrond

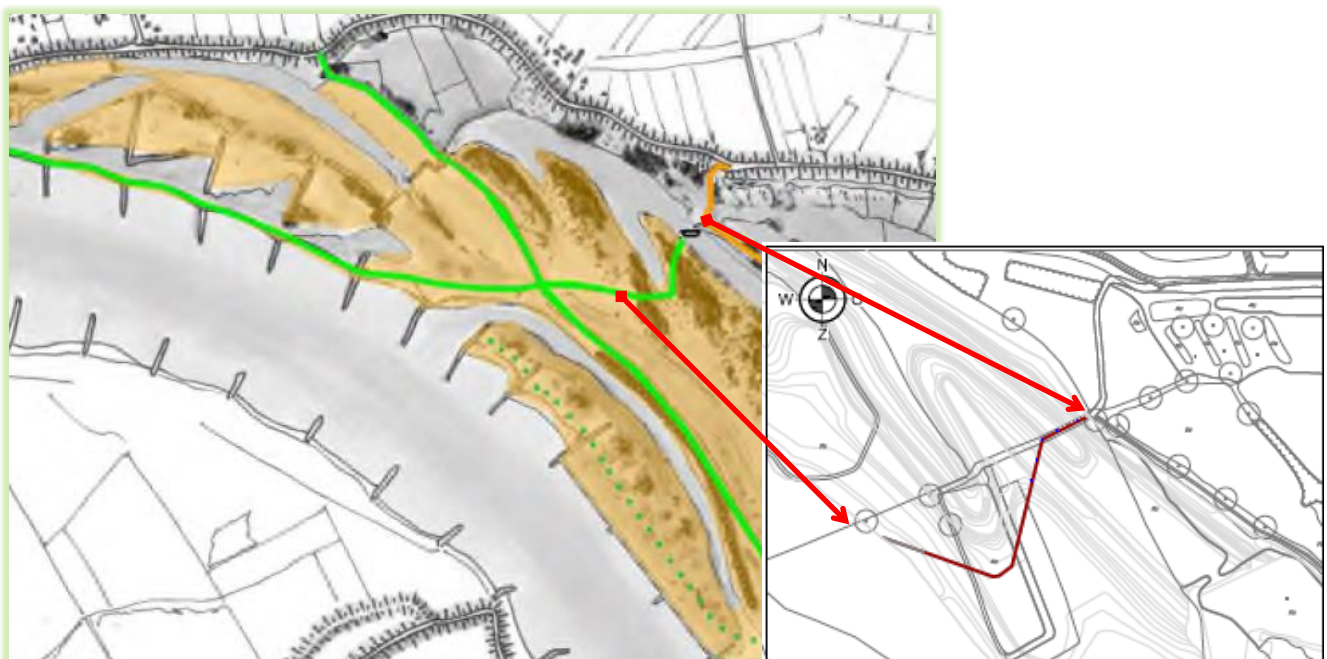
De herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden heeft een tweeledige doelstelling. Naast het ontwikkelen van (rivier)natuur wordt door de ingrepen een verlaging van de waterstand bij maatgevende omstandigheden bereikt van minimaal 5,5 cm, waarmee de hoogwaterveiligheid van de Waal vergroot wordt.

De 206 ha nieuwe riviernatuur wordt ontwikkeld in het kader van het Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG-) programma. Tevens wordt door de aanleg van de nieuwe natuur een bijdrage geleverd aan het programma Waalweelde en wordt een bijdrage geleverd aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur in het rivierengebied. Het NURG-programma is een onderdeel van de Planologische Kernbeslissing (PKB) ruimte voor de Rivier.

Centraal in het gebied wordt een complex van strangen aangelegd. Om wandelaars de mogelijkheid te bieden de bestaande recreatieve structuur te blijven gebruiken en de dynamische nieuwe natuur in het gebied te doorkruisen wordt een gedeeltelijk drijvende vlonderconstructie geplaatst.

2.2 Projectomschrijving

De wandelpaden en onverharde wegen in de uiterwaardvlakte en op de zomerdijk blijven grotendeels intact. Op de zomerkade en de langsdam in het westen van het gebied bevindt zich een min of meer oost-west georiënteerde verbinding. Centraal in het complex van uiterwaardgeulen bevindt zich de verbinding tussen de primaire kering in het noorden van het gebied en de zomerdijk. De vorm van de te graven hoofdgeul zorgt voor stroombanen van 75 meter bij hoge waterstanden. De bodem van de strang bevindt zich tussen 0 en 1 meter + NAP, waardoor de waterdiepte in de aquatische zone gemiddeld 2 meter bedraagt en bij langdurige droogte af kan nemen tot circa 1 meter. Ter plaatse van de strang zal het waterpeil dus met enkele meters kunnen fluctueren. De noordelijke oever van de strang is relatief steil met een talud variërend tussen 1:2 en 1:3. De zuidelijke oever is veel flauwer met een helling tussen 1:5 en 1:10 en loopt geleidelijk in de uiterwaardvlakte over.

Figuur 2.1 Wandelpaden in het gebied (groen) met in de inzet de verbinding.

Om de noordelijke oever van de strang en de uiterwaardvlakte met elkaar te kunnen verbinden wordt over de strang een (drijvende) vlonderverbinding gebouwd. Het drijvende gedeelte kan door middel van een

scharnierpunten in de constructie meebewegen met de fluctuaties in de waterstanden. De vlonderverbinding wordt zowel in het noorden als in het zuiden verbonden met een vaste steiger. In het noorden sluit deze steiger aan op het huidig bestaande wandelpad. De zuidelijke vaste steiger gaat over op een grondlichaam. De totale lengte van het nieuw aangelegde deel van het pad is circa 360 meter, waarvan ca 83 meter drijvend, ca 32 meter vast en circa 250 meter in een grond dam. De breedte van het wandelpad is 1,5 meter. Zie figuur 2.2

Figuur 2.2. Ligging van de verbinding, met groen het grondlichaam, oranje de vaste steigerdelen en roze de drijvende verbinding

2.3 Procedures en besluiten

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt ingediend bij de aanvraag om omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan in verband met het bouwen van de vlonderconstructie. Op de omgevingsvergunningaanvraag voor het buitenplans afwijken is de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure van toepassing.

Op de bouw van de vlonderconstructie zijn naast de vergunningplicht voor het afwijken van het bestemmingsplan enkele andere besluiten van toepassing. Onderstaand wordt beschreven welke onderdelen tegelijkertijd met de aanvraag voor afwijken worden ingediend en voor welke onderdelen aparte procedures zijn of worden gevolgd.

Omgevingsvergunning activiteit bouwen

Voor plaatsing van de vlonderconstructie is een omgevingsvergunning activiteit bouwen van toepassing. Dit onderdeel wordt tegelijkertijd met omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan ingediend.

Omgevingsvergunning activiteit uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden

Voor de aanleg van de gronddam is zowel binnen de bestemming water als binnen de bestemming natuur een aanlegvergunningstelsel opgenomen. Dit onderdeel wordt tegelijkertijd met de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan ingediend.

Waterwetvergunning

De vlonderconstructie wordt gebouwd in de uiterwaarden, buiten de keurzone van het waterschap Rivierenland, maar binnen het beheersgebied van Rijkswaterstaat. Op de activiteiten is derhalve de Waterwet van toepassing. In artikel 6.12 van het Waterbesluit is echter vastgesteld dat voor bij AmvB aangewezen activiteiten (i.c. de Waterregeling), de zogenaamde activiteiten van ondergeschikt belang voor de veilige en doelmatige functie vervulling van het oppervlaktewaterlichaam, geen vergunningplicht geldt. De vlonderconstructie is uitgezonderd in art 6.11 lid 1 onder d Waterregeling.

Wet Natuurbescherming

Het projectgebied ligt binnen het Natura2000-gebied Rijntakken-Uiterwaarden Waal. Voor de werkzaamheden in de Heesseltsche Uiterwaarden, waaronder de aanleg van een trekpond in de betreffende strang, is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming verleend. Uit de notitie; Aanleg vlonder i.p.v. trekpont HUW, 14 maart 2018 Stroming, blijkt dat er geen Wet natuurbeschermingsvergunning of verklaring van geen bedenkingen nodig is. De invloed van de vlonder is niet anders dan die van de trekpont.

Ontheffing Flora en faunawet.

Voor de herinrichtingswerkzaamheden in de Heesseltsche Uiterwaarden is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet verkregen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding op basis van een ecologisch werkprotocol.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Het projectgebied

De locatie waar de vlonderverbinding is voorzien bevindt zich centraal in de Heesseltsche Uiterwaarden, ter hoogte van de aan te leggen strangen. Op deze locatie bevinden zich nu enkele zand- en kleigaten, als overblijfselen van de voorheen aanwezige kleiwinning in het gebied. De percelen zijn in eigendom van De Staat. De herinrichtingswerkzaamheden en de voorziene bouw/aanleg van de recreatieve verbinding worden in opdracht van de Staat uitgevoerd.

Figuur 3.1 huidige situatie projectgebied

3.2 Vigerend bestemmingsplan

Ter plaatse van het projectgebied is het bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden (2013) van toepassing. Ter plaatse van de te bouwen drijvende verbinding zijn de volgende bestemmingen van toepassing:

- Enkelbestemming natuur (groen)
- Enkelbestemming water (blauw)
- Dubbelbestemming Waterstaat – Uiterwaardgebied (arcering)

Figuur 3.2 Uitsnede plankaart bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden

Figuur 3.3 Uitsnede plankaart bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden inclusief projectie verbinding en gronddam.

4 Beleidskader

4.1 Rijksbeleid

Op rijksniveau is op ruimtelijk gebied de Structuurvisie Infrastructuur en Milieu (Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig) het meest bepalende beleidsdocument, ingegeven door beleidskaders vanuit de Deltacommissie, het Nationaal Waterplan en de Europese Hoogwaterrichtlijn.

Deze documenten richten zich op een dusdanig hoog abstractieniveau dat er geen concrete beleidskaders voor het bouwen van de drijvende verbinding zijn af te leiden. De drijvende verbinding draagt met andere woorden niet bij aan het realiseren van het rijksbeleid, maar is ook niet in strijd met dit beleid. Het rijksbeleid staat de plaatsing van de drijvende verbinding niet in de weg.

4.2 Provinciaal beleid

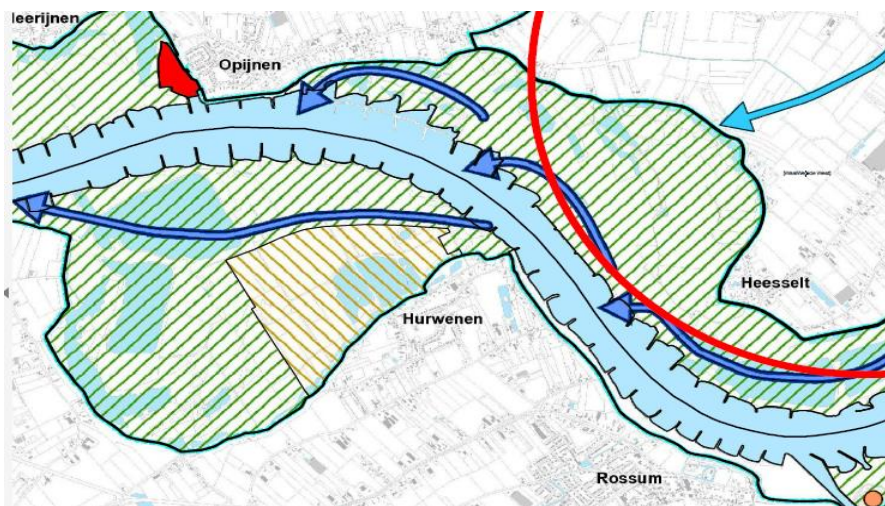
Het provinciale ruimtelijke beleid is neergelegd en geformaliseerd in de omgevingsvisie en de omgevingsverordening, beiden uit 2014. Hoofddoelen van de Omgevingsvisie zijn het bevorderen van een duurzame economische structuurversterking en het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving. Met de vaststelling van de provinciale omgevingsvisie en de provinciale omgevingsverordening wordt aansluiting gezocht bij de instrumenten uit de Wro. Op moment van schrijven wordt de Gelderse omgevingsvisie geactualiseerd.

De drijvende verbinding is onderdeel van de recreatieve invulling en draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving en de beleving van natuur en landschap in Gelderland en past daarmee binnen de doelstellingen van het provinciale ruimtelijke beleid. Het gebied is onderdeel van het Gelders Natuur Netwerk waarbinnen kleinschalige recreatie is toegestaan.

WaalWeelde West

In 2006 is een samenwerking ontstaan om invulling te geven aan de diverse soms conflicterende ontwikkelingsopgaven langs de Waal betreffende hoogwater (Nationaal Waterplan, Deltacommissie), natuur (NURG, Natura2000) en overige belangen als bedrijvigheid en recreatie. Om in samenhang met naastliggende gemeentes en de provincie Gelderland een duurzame invulling te geven aan de ontwikkelingen in het riviereengebied is in 2016 een intergemeentelijke Structuurvisie WaalWeelde West vastgesteld, zowel door de provincie als door de betreffende gemeenten. De planhorizon van de visie is 2030. Deze intergemeentelijke visie maakt een ruimtelijke verdeling voor de functies op het gebied van rivierverruiming, natuurontwikkeling en ruimtelijk-economische ontwikkelingen. In de gemeente Neerijnen is deze visie als oplegnotitie op de vastgestelde Structuurvisie Neerijnen 2010 (zie paragraaf 4.3) gelegd.

Om de toegankelijkheid en de leefbaarheid van de uiterwaarden en de Waal te verbeteren worden recreatieve voorzieningen aangelegd. De recreatieve waarde van de drijvende verbinding sluit aan bij het Uitvoeringsprogramma Waalweelde.

Figuur 4.1 Visie WaalWeelde West

4.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Neerijnen uit 2010 is opgesteld om het gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingsbeeld te omschrijven en daarmee te voldoen aan de - destijds nieuwe - Wro. Het bevat de hoofdlijnen van het ruimtelijke beleid van de gemeente. Ook geeft de structuurvisie aan hoe de gemeente verwacht het beleid uit te gaan voeren. Voor de Heesseltsche Uiterwaarden zijn de volgende beleidsuitgangspunten vastgesteld.

- Groen-blauw raamwerk; alle ruimte aan natuur
- Stiltegebied; voor deze gebieden geldt een stand-still / step forward principe. Gebiedseigen activiteiten blijven toegestaan
- Natura2000 gebied

De beleidsuitgangspunten zijn niet in tegenspraak met de bouw van de drijvende verbinding ten behoeve van een recreatieve verbinding in de Heesseltsche Uiterwaarden, dit beleid staat de uitvoering van de ontwikkeling niet in de weg.

Figuur 4.2 Structuurvisie 2020 Neerijnen

5 Omgevingsaspecten

5.1 Verkeer en parkeren

Het gebied wordt gebruikt voor extensieve recreatie. Door de aanleg van enkele strangen verdwijnt de bestaande padenstructuur. Met de aanleg van de gedeeltelijk drijvende verbinding wordt deze bestaande recreatieve wandelstructuur door het gebied hersteld, er vindt geen uitbreiding plaats. In de nabijheid is nauwelijks parkeergelegenheid, de meeste mensen komen lopend of met de fiets naar het gebied. Om in de kleine behoefte te voorzien wordt bij de start van het wandelpad in de nabijheid van de primaire kering een kleine parkeervoorziening aangelegd waar maximaal 10 auto's kunnen parkeren. Het is niet de verwachting dat als gevolg van het voornemen zal het aantal verkeersbewegingen significant zullen toenemen.

5.2 Ecologie

De voorgenomen herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden is, vanwege de ligging binnen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal en het NNN, beschouwd op de gevolgen voor de huidige aanwezige (beschermde) natuurwaarden en de toekomstige ontwikkeling daarvan. Omdat op voorhand niet uit te sluiten was dat significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zouden kunnen optreden is een Passende Beoordeling uitgevoerd. In de Passende beoordeling zijn de recreatieve voorzieningen, als onderdeel van de gehele ontwikkeling beschouwd en getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied. In de Passende beoordeling wordt geconcludeerd dat geen gevolgen zijn voor instandhoudingsdoelstellingen van de doelsoorten van het gebied. De recreatieve mogelijkheden zoals deze bestonden zullen grotendeels in stand blijven binnen het gebied. Er zijn geen negatieve effecten op beschermde habitattypen te verwachten. De bouw van de drijvende verbinding vindt plaats onder ecologische werkprotocol en ecologische begeleiding.

5.3 Water

Ruimtelijke ontwikkelingen mogen niet in strijd zijn met een duurzaam waterbeheer. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het kwalitatieve en kwantitatieve waterbeheer in het gebied. De herinrichting inclusief de instandhouding van de recreatieve structuren van de Heesseltsche Uiterwaarden wordt in opdracht van Rijkswaterstaat uitgevoerd. Deze herinrichting is in de aanloop getoetst aan de BPRW en KRW-doelstellingen. De bouw van de (drijvende) vlonderverbinding is in de Waterwet uitgezonderd van de vergunningplicht vanwege het ondergeschikt belang voor de veilige en doelmatige functievervulling van het oppervlaktewaterlichaam. Geconcludeerd wordt dat het aspect water de uitvoering van het project niet in de weg staat.

5.4 Luchtkwaliteit

Met de oprichting van de vlonderconstructie blijft de bestaande padenstructuur in stand. De ontwikkeling heeft geen significante invloed op het aantal verkeersbewegingen. Geconcludeerd wordt dat geen negatieve effecten te verwachten zijn op het aspect lucht.

5.5 Overige sectorale aspecten

5.5.1 Externe veiligheid

Het initiatief betreft de realisatie van een gedeeltelijk drijvende vlonderverbinding in de uiterwaarden. Deze ligt wel binnen het invloedsgebied van de Waal, maar de te verlenen omgevingsvergunning biedt niet de mogelijkheid om een (beperkt) kwetsbaar object op te richten binnen dit invloedsgebied. Het plangebied ligt ook niet binnen een invloedsgebied of veiligheidsafstand van een andere relevante risicobron. Daarom is het aspect externe veiligheid hier niet relevant en vormt het geen belemmering voor het initiatief.

5.5.2 Bodemkwaliteit

De locatie van de aan te leggen (drijvende) vlonderverbinding bevindt zich in een gebied dat volledig opnieuw is ingericht. Ter plaatse van het vaste gedeelte van de vlonderverbinding, waar een grond dam zal worden aangelegd, bevond zich een oude zandwinput met een diepte van 12 meter. Deze zandwinput is als

onderdeel van de herinrichting van het gebied gevuld als een grootschalige bodemtoepassing en afgedekt met klasse AW. Tussentijds is geen sprake geweest van ander gebruik. Voor de aanleg van de gronddam wordt voldaan aan het Besluit bodemkwaliteit.

5.5.3 Archeologie

Voor het plaatsen van de verbinding zal geen grondverzet plaatsvinden. Archeologisch onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

6 Financieel economische haalbaarheid

Artikel 6.12 Wro schrijft voor dat een exploitatieplan wordt vastgesteld voor gronden waarop een in artikel 6.2.1 Bro aangewezen bouwplan is opgenomen. Daarvan is in dit geval geen sprake. Het plaatsen van de (drijvende) vlonderverbinding is daarom niet exploitatieplanplichtig.

De plaatsing van de verbinding wordt verricht in opdracht van Rijkswaterstaat door aannemer Martens en Van Oord. De uitvoering van de werkzaamheden is contractueel vastgelegd. Er zijn voldoende middelen voor geraamd.

7 Conclusie

Om te kunnen voldoen aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening is voorliggende onderzoek uitgevoerd. Onderstaand zijn de hoofdconclusies van de verrichte onderzoeken opgenomen.

Beleid

Aan de hand van de bespreking van het Rijks, provinciale en gemeentelijke beleid, wordt geconcludeerd dat geen strijd bestaat met hierin vastgelegde voorziene voornemens.

Ruimtelijke, milieu en overige aspecten

Uit de bespreking van de ruimtelijke (verkeer, ecologie, water externe veiligheid) en overige sectorale aspecten blijkt dat geen belemmeringen bestaan voor de bouw van de drijvende verbinding.

Geconcludeerd wordt dat het project niet in strijd is met de uitgangspunten van een goede ruimtelijke ordening.

Bijlage 1 – Ontwerptekening (1.1 t/m 1.4)

Bijlage 2 – Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 inclusief Erratum Economische Zaken

Bijlage 3 – Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 inclusief Provincie Gelderland

Bijlage 4 – Ontheffing ff-wet

Bijlage 5 – Ecologisch werkprotocol

Bijlage 5.1 – Aanleg vlonder i.p.v. trekpont HUW

Bijlage 6 – Gespreksverslag archeologie